

Bài KH&PT nỗ lực truyền thông bảo tồn cheo cheo lưng bạc

[Bài Scicomm]

Ngày 17-4-2024

Cheo cheo lưng bạc là loài đặc hữu của Việt Nam, và cho tới nay cũng chưa nơi nào khác từng phát hiện. Nói một nghĩa nào đó, loài thú bé nhỏ nhút nhát này chỉ có một đất nước duy nhất là Việt Nam.

Hình: Bài KH&PT [1]

Số phận loài cheo cheo này cũng rất mong manh. Đã từng gần 3 thập niên, chúng bị xếp vào danh sách loài đứng trước nguy cơ tuyệt chủng, “mất dấu vết với khoa học”. May thay, nhờ nỗ lực tìm kiếm nhằm bảo tồn, với sự hợp tác của cộng đồng dân cư, ta lại có thể khẳng định sự hiện hữu của cheo cheo lưng bạc trên đất nước ta.

Trong một nỗ lực góp sức truyền thông khoa học, TS. Dương Thị Minh Phượng (Trường ĐH Tôn Đức Thắng) đã có bài đăng trên báo Khoa học & Phát triển [1], giới thiệu về quan điểm nhân văn và ngôn ngữ góp phần gìn giữ hình ảnh cheo cheo trong văn hóa cộng đồng, là niềm tự hào đa dạng sinh học của đất nước Việt Nam [2]. Ngay trước thêm ngày Giỗ tổ Vua Hùng, bài viết càng thêm giàu ý nghĩa nhân văn-xã hội.

Đồng thời, bài viết trên KH&PT cũng giới thiệu nguyên lý “văn hóa thặng dư sinh thái”, được hình thành/phát triển từ một nghiên cứu phối hợp với IUCN (cơ quan bảo tồn thiên nhiên có vai trò quan trọng bậc nhất thế giới) từ năm 2019 [3].

Sau thảo luận nhân văn về bói cá với tư cách chỉ báo sinh thái [4], thêm một lần nữa tiếng nói từ Việt Nam tiếp tục được đăng tải, về một loài thú móng guốc mà có lẽ rất hiếm người có dịp may được tận mắt trông thấy trong thiên nhiên: cheo cheo lưng bạc.

References

- [1] Phương, D. T. M. (2024). Kêu gọi sử dụng tên gọi bản địa cheo cheo lưng bạc trong khoa học và truyền thông quốc tế. <https://khoa hocphattrien.vn/khoa-hoc/keu-goi-su-dung-ten-goi-ban-dia-cheo-cheo-lung-bac-trong-khoa-hoc-va-truyen-thong-quoc-te/20240416025642566p1c160.htm>
- [2] Vuong, Q. H., & Nguyen, M. H. (2024). Call Vietnam mouse-deer “cheo cheo” and let the empathy save them from extinction: a conservation review and call for name change. *Pacific Conservation Biology*, 30, PC23058. <https://www.publish.csiro.au/PC/justaccepted/PC23058>
- [3] Vuong, Q. H., et al. (2021). Identifying the moral-practical gaps in corporate social responsibility missions of Vietnamese firms: An event-based analysis of sustainability feasibility. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 28(1), 30-41. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/csr.2029>
- [4] Vuong, Q. H., & Nguyen, M. H. (2023). Kingfisher: Contemplating the connection between nature and humans through science, art, literature, and lived experiences. *Pacific Conservation Biology*, 30, PC23044. <https://www.publish.csiro.au/PC/PC23044>